

Enige gedachten over bestuurlijke vernieuwing

De gemeenteraad heeft een "Werkgroep Raad". Deze werkgroep, die voornamelijk bestaat uit fractievoorzitters, is niet een officiële raadscommissie. De werkgroep is ooit ontstaan in verband met de ambtelijke reorganisatie en de positie van de gemeenteraad in dat verband. Je kunt zeggen, dat de werkgroep zich heeft ontwikkeld tot een denktank over de functioneren van de gemeenteraad. Kort geleden was er een vergadering van de werkgroep over bestuurlijke vernieuwing. Namens de gemeenteraadsfractie bogen Jann van Benthem, Ytje Poppinga, Leon van Schie en ondergetekende zich over dit onderwerp. Het resultaat was een notitie van acht punten voor de werkgroep.

Een echt D66-onderwerp, mag je wel zeggen. Al zijn anno 1993 bijna alle partijen in bijna alle gemeenten bezig met bestuurlijke vernieuwing: de relatie tussen burger en bestuur blijft een onderwerp, dat voor onze partij een reden van bestaan is. Dat het onderwerp nu welhaast een kwestie is geworden (met name na de lage opkomst bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen) heeft niet aan D66 gelegen. Daarvoor waren we tot voor kort een te onbetekenende factor én zijn door D66 alom concrete suggesties gedaan. Nu het functioneren van het overheidsbestuur systematisch onder de loep wordt genomen, ligt er een kans nogmaals begrip te kweken voor ons gedachtengoed. De acht-punten-notitie is daarvoor bedoeld. Hieronder is hij volledig weergegeven. *Op een enkel punt heb ik cursief reacties van andere partijen vermeld.*

Tweerichtingsverkeer

Bestuurlijke vernieuwing is meer dan bestuurlijke organisatie. Bestuurlijke vernieuwing zou eerst en vooral betrekking moeten hebben op het contact met inwoners. Belangrijk is daarbij het bewustzijn dat communicatie met inwoners tweerichtingsverkeer is. Het gaat niet alleen om voorlichting aan mensen, maar ook om het tot ons nemen van hun mening. Plannen zouden op grond daarvan bijgesteld moeten kunnen worden. Op die manier voorkomt goede en tijdige communicatie vertraging in de uitvoering van plannen.

Wijkcontacten

Samen met de ambtelijke wijkcontactfunctionaris zouden

raadsleden die in de desbetreffende wijk wonen een team kunnen vormen om het contact met wijkbewoners te intensiveren. Denk om te beginnen aan actieve mensen in bijvoorbeeld oudercommissies, kerkeraden, scouting-groepen.

De reacties van andere partijen op het idee om raadsteams de wijken in te sturen zijn nogal afhoudend. De meeste partijen vinden dat een eigen verantwoordelijkheid en niet een gezamenlijke. De vraag die rest is dan wel: waarom zijn er dan zo weinig contacten, de enkele vergadering met een wijkraad daargelaten. Misschien is het wel typisch D66 om niet zo aan de eigen partijgrenzen vastgebakken te zijn.

Meningspeiling

Bij meer belangrijke beslissingen kan de gemeenteraad tevoren enquêtes laten uitvoeren naar de mening van de inwoners (niet alleen naar hun kennis). Dit is een verbijzondering van de post in het beleidsplan over de omnibus-enquête. Het is zinvoller rond concrete raadsvoorstellen een opiniepeiling te doen dan een jaarlijkse ronde van een scala aan vragen te organiseren (hoewel je daarmee wel de ontwikkeling van de publieksopvattingen kunt achterhalen).

Referendum

Bij bijzonder belangrijke beslissingen, die de bevolking klaarblijkelijk aan het hart gaan, is een enquête een minder en een referendum een meer geslaagd middel. Een referendum heeft namelijk het psychologische voordeel dat mensen het gevoel hebben zelf

deel te hebben aan de beslissing, terwijl voor een opiniepeiling natuurlijk maar een beperkt (representatief) deel van de bevolking wordt ingeschakeld. Het zelf kunnen meebeslissen maakt de uiteindelijke beslissing acceptabeler, ook als je het met die beslissing niet eens bent.

De andere drie grote partijen in Hengelo zien een referendum niet zitten. Motivatie ondermeer: "dat gaat teveel in de richting van participatie-democratie met alle nadelen vandien". Er valt nog veel te bereiken in de Hengelose politiek.

Lespakket

Voor het van jongsaf aan duidelijk maken wanneer je eigenlijk met de gemeente(raad) te maken kunt hebben is een lesprogramma voor middelbare scholieren een goed idee. Bovendien kan dit een mooie oefening voor raadsleden zijn om begrijpelijk over te komen. De basis voor zo'n programma zou een lespakket kunnen zijn waarin aan de hand van concrete Hengelose en voor jongeren interessante onderwerpen duidelijk wordt gemaakt hoe de gemeente-(politiek) in elkaar steekt. Onderwerpen kunnen bijvoorbeeld zijn: uitgaanscriminaliteit/sluitings-tijdenbeleid, gokkastenbeleid, verdeling sportsubsidies, Het Groothuis (bestemmingsplan/hinderwet).

Het idee van een lesprogramma is niet specifiek van D66; ook de insteek om scholieren in hun eigen belevingswereld te benaderen wordt algemeen onderschreven. In de Werkgroep Raad kwam bovendien naar voren dat er een manier bedacht moet worden waarin scholieren ook zelf actief kunnen zijn met gemeentepolitieke onderwerpen.

Kandidatencampagnes

De politieke partijen kunnen afspreken dat de kandidaten op de lijsten voor de raadsverkiezingen persoonlijk campagne mogen voeren voor voorkeurstemmen. De rol van de partij is dan kaderscheppend: de partij stelt het programma vast waarbinnen kandidaten moeten opereren alsmede een voorkeurslijst van kandidaten. Persoonlijke campagnes verstevigen de band met de

kiezers en verlevendigen het verkiezingspektakel. Op die manier bouwen raadsleden/kandidaten aan scherper profiel van de raad, hetgeen niet alleen goed is voor het contact met de inwoners maar eveneens "het primaat van de raad" versterkt. Bovendien krijgen de raadsverkiezingen zo meer plaatselijke accent en is de landelijke partijvoorkeur minder bepalend. Overigens sluit het idee van een plaatselijk partijlidmaatschap daar op aan.

Geen enkele andere partij wilde of kon een reactie op dit ogenschijnlijk onorthodoxe idee geven. Toch sluit een dergelijke campagne voor voorkeurstemmen aan op de kieswet. In Gennep is het idee eerder vertoond door D66. Voorzover ik weet ging de afdeling daar zelfs zo ver, dat kandidaten met minder dan het wettelijke aantal voorkeurstemmen nog voorgingen. In Hengelo buigt inmiddels een drietal leden van het afdelingsbestuur zich over de vraag of D66 het persoonlijke element in de campagne wil c.q. kan versterken

Luisterdebatten

Een aardige opmerking in een tv-debat over de Rotterdamse "30 ideeën" kwam van een kiezer die zei: "De bevolking is de belangstelling voor de politiek niet verloren, maar de politiek heeft geen belangstelling voor de bevolking meer". Daarop aansluitend het volgende idee: de gemeente organiseert een serie luisterdebatten in de Waterstaatskerk. Tijdens deze avonden voeren nu eens niet gemeentelijke functionarissen, wethouders of raadsleden het woord. Zij zitten in de zaal om te luisteren naar de gedachten en opvattingen van vertegenwoordigers van allerhande maatschappelijke groepen (die door de gemeente gevraagd worden) en andere bewoners (die zich via een oproep in de gemeentelijke advertentie spontaan kunnen opgeven). Het ligt voor de hand zo'n serie luisterdebatten op te delen in een aantal relevante beleidsterreinen. Door de serie luisterdebatten nog voor de zomervakantie van 1993 te organiseren kunnen zij stof aanreiken

voor de samenstellers van de verkiezingsprogramma's voor de raadsverkiezingen. Vanzelfsprekend blijft het wel een verantwoordelijkheid van politieke partijen welke opmerkingen van inwoners zij in hun programma willen opnemen.

De eerste reacties op het idee van de luisterdebatten waren positief.

Ten slotte

enige min of meer ludieke, maar wel serieus bedoelde ideeën.

Een gedramatiseerde televisie-documentaire over de Hengelose gemeente(politiek) via de stadsomroep in de maand voor de raadsverkiezingen, gevolgd door een verkiezingsdebat in een aansprekende vorm.

Een wekelijkse gemeentepagina op de Kabelkrant met per keer één onderwerp waarover een prijsvraag wordt gesteld. Ook een manier op interactie met het publiek op te bouwen.

Een buutreednerwedstrijd tijdens het carnaval 1994, vlak voor de raadsverkiezingen, met als thema de gemeente(politiek). Algemene inschrijving en een speciale prijs voor het raadslid dat het beste uit de ton komt!

Sponsoring door de gemeente van het programma van de Hengelose Revue in het seizoen 1993/1994 met als tegenprestatie dat dit programma gaat over het functioneren van de gemeente(politiek).

Vanzelfsprekend moet de Hengelose revue daarbij volledig vrij zijn in de artistieke invulling. Een aardige manier voor rumoer rond-de-raadsverkiezingen (de Revue wordt immers door vele Hengeloërs bezocht).

Inmiddels heeft de voorzitter van de Hengelose Revue laten weten leukere onderwerpen te weten om zijn publiek voor te schotelen. Laten we zeggen, dat toont ook gevoel voor humor.

Tegen de zomer zal er vermoedelijk een officiële raadsnotitie over bestuurlijke vernieuwing verschijnen. We zullen zien hoeveel van het D66-gedachtengoed daarin is terug te vinden i.c. hoe overbodig we al dan niet zijn geworden...

Jeroen van Urk

Wel eens een cadeau uit de Derde wereld gegeven of gekregen?

Kunstnijverheid in hout, koper en zeepsteen, sieraden als broches en oorbellen, tassen, houten speelgoed, huishoudtextiel, levensmiddelen als koffie, thee, wijn, cacao, chocolade, relatiepakketten, enz.

Tuindorpstaat 41 tel. 916169

Openingstijden: 10.00 tot 17.00 uur
donderdag koopavond, maandag gesloten

Een cadeau uit de Derde wereld heeft nèt iets meer!